MIESIĘCZNIK HERALDYCZNY

WYDAWANY PRZEZ ODDZIAŁ WARSZ. POLSKIEGO TOW. HERALDYCZNEGO

Nr. 9. Warszawa, Wrzesień 1938. Rok XVII.

Organ Polskiego Towarzystwa Heraldycznego.
Składka członkowska 24 zł. rocznie.
Nowi członkowie wpłacają ponadto 5 zł. wpisowego.
Sprawy przyjęcia nowych członków załatwia Skarbnik tel. 8-05-22.

Konto P. K. O. № 21.621 Oddział Warszawski P. T. H.
Konto P. K. O. № 153 091 Oddział Lwowski P. T. H.
Korespondencję i artykuły nadsyłać pod adresem:
Tow. Heraldyczne, Bibl. Ord. Krasińskich, Okólnik 9.
Rękopisów niezastrzeżonych Redakcja nie zwraca.

(W RAZIE PRZEWIDZIANEJ ODPOWIEDZI, ZAŁĄCZYĆ DO LISTU ZNACZEK POCZTOWY).

Przyczynki do genealogii i heraldyki rodzin śląskich*.

Jest rzeczą powszechnie wiadomą, iż genealogia i heraldyka rodzin śląskich jest dotąd bardzo mało opracowana, a chociaż i Paprocki w swym „Sztambuchu śląskim" i później Sinapius i wkońcu Siebmacher podają nieco wiadomości, odnoszących się do rodzin śląskich, to mamy tutaj do czynienia z materiałem, który niestety nie został systematycznie opracowany. Należy się spodziewać, iż z czasem przebogate źródła w Pszczynie, Cieszynie, Opawie, Bernie i Pradze, jakoteż i w Kromieryżu zostaną systematycznie wykorzystane, a dadzą one napewno niezliczony, nowy materiał.

Na tym miejscu pozwalam sobie przedstawić nieco szczegółów, znalezionych przeze mnie przy rozmaitych poszukiwaniach, w mniemaniu iż w ten sposób przysłużę się nieco heraldyce i genealogii rodzin śląskich. Podaję tylko najważniejsze szczegóły z danych źródeł, które obejmują naturalnie obszerniejszy materiał. Wykorzystane źródła wymieniam na końcu niniejszej rozprawki.

1) B a r s k i z B a s t i c; tak pisały się równocześnie dwie różne rodziny, występujące niekiedy w tym samym dokumencie i pieczętujące się dwoma zupełnie różnymi herbami. Starsza rodzina B. z B. ma w herbie tarczę przedzieloną, a w klejnocie dwa wole rogi (dokładny opis herbu i genealogia vide: St. R. 164534). Takim herbem pieczętuje się też Wilhelm Barski z Bastic na Koniakowie koło Cieszyna — 4/IX 1595 (A. W. K.).

* Tłómaczył z niemieckiego mgr. pr. Emil Bielecki.

Druga, bardziej znana rodzina Barskich z Bastic ma w niebieskiej tarczy złoty róg bawoli (czasem zaś róg wołu), a jako klejnot dwa rogi, często ozdobione dzwonkami (Siebmacher, wydanie 1734 str. 70 sub Barsker, także Siebmacher-Blażek: Der Adel von Oester. Schlesien, str. 4). Takiej pieczęci użył też na dokumencie wystawionym 4/IX 1595 w Cierlicku koło Cieszyna, Bernard B. z B. na Rychwałdzie (A. W. K.) — 19/VI 1637 Bernard B. z B. (Archiwum Lichtensteinów w Wiedniu, Herrschaftsakten Troppau-Jägerndorf). Ponieważ obie rodziny często występują równocześnie (jak wyżej w dokumencie z 4/IX 1595), przeto dokładna genealogia może być ułożona tylko na podstawie pieczęci. Z materiałów genealogicznych znany nam jest — 15/VII 1602 Wilhelm B. z B. (A. W. K.) 1/V 1604 w dokumencie, wystawionym w Hazlach koło Wielkich Kończyc k. Cieszyna, występuje Wilhelm B. z B. (A.W.K.). Dnia 28/X 1625 występują sieroty po zmarłych Hieronimie i Ulryku B. z B. (A. W. K.). Dnia 22/VII 1630 sprzedają opiekunowie sierót po Hieronimie B. z B. ich dobra Herzmanitz i Wrbitz koło Cieszyna (A.W. K.). Pod datą 28/I 1648 i 28/II 1650 występuje Ulryk B. z B. (A.W. K.). Dnia 29/XII 1688 spotykamy Marię Eleonorę Barską z Bastic, zamężną Lipowską, córkę zmarłej Apolonii B. z B., z domu Lassocianki ze Stebłowa. Rozchodzi się tutaj o rodzinę Lipowskich z Lipowca koło Cieszyna (A. W. K.). W 1613 r. wymienieni Zygmunt B. z B. i jego zmarły brat Markwart, po którym pozostała wdowa Katarzyna, z domu Brock ze Sedmihirtu (Brandl). Dnia 9/V 1521 sprzedaje Hieronim B. z B. swój dwór w Merlinie na Morawach (A. Z. B.).

2) z Bestwiny Kloch; znana rodzina herbu Kornic (Piekosiński, Heraldyka 84), z okolic Oświęcimia. Dnia 10/XI 1470 występuje w Cieszynie jako świadek Mikołaj Kloch z Bestwiny (A. W. K.). 7/VII 1494 świadkuje Mikołaj K. z B. (A. Z. B.). M. Kloch z Bestwiny, urodzony około 1400 r., występuje w 1446 r. Tenże zmarł w 1447 r. pozostawiając wdowę, imieniem Małgorzatę Sestrzenec, z dziećmi, z których Janek K. z Bestwiny, w 1447 jeszcze nieletni, żyje jeszcze w 1470 r. i jest wymieniony jako właściciel Dańkowic k. Oświęcimia w 1475. (Rauscher 2053).

W 1520 r. występują jako świadkowie bracia Mikołaj i Marcin Kloch z Bestwiny (oryginalny dokument na probostwie w Wielkich Kończycach koło Cieszyna. Materiał genealogiczny u Wyplera).

3) Mittmayer z Blogocic, rodzina cieszyńska, nobilitowana w 1586 r. (vide: Siebmacher-Blażek: Der Adel von Oester. Schlesien, 47, także Häusler, Stammbäume u. Ahnentafeln. V. 116). Pod datą Cieszyn 15/VI 1655 występują Jerzy Mittmayer i Katarzyna Larisch z domu M. z B., 28/VI 1655 Jerzy sen. M. z B., zaś 14/III 1675 r. — 28/XII 1688 w Cieszynie Krzysztof M. z B. (A. W. K.).

4) Błędowski z Błędowic (Bludowitz); znana rodzina herbu Kozieł (szczegółowo patrz Pilnačka: Die älteste Genealogie der Grafen Wilczek). Joachim B. z B., który miał za pierwszą żonę, zmarłą w 1595, Katarzynę Cetwitz von Kinsberg, zmarł 27/V 1607, jako pan na Błędowicach i Hazlach, a nagrobki obojga małżonków znajdują się w Hazlach koło Cieszyna (Materiał genealogiczny u Wyplera).

5) z Bohdanowa, stara rodzina występująca w okolicy Opola. W latach 1405—1440 występują Włostek zwany Semenec z Bohdanowa i jego brat Meischel z Bohdanowa. Włostek Semenec z Bohdanowa (Badewitz koło Głupczyc (Leobschütz)) miał syna też Włostka z Bohdanowa (1430—1450) na Bohuchwalowie (Hohendorf), który żonaty był z Katarzyną Erlhaupt von Głupczyc (1447—1451). Rodzina używa

w herbie ustawioną poprzecznie strzałę, która kończy się dwoma pętlicami, podobnie jak w herbie Odrowąż, zaś klejnot stanowią jelenie rogi. Tak pieczętuje się 17/I 1440 Włostek z Bohdanowa (Archiwum diecezjalne we Wrocławiu, Chronolog. Urkunden). Wiadomości o tej rodzinie vide: Prasek, Topograph. Sleska 37 — 39, Lechner II. 297, Kapras P. D. Z.

6) Biberski z Bojszowa, stara rodzina, która ma w herbie na czerwonej tarczy żółty róg jeleni i takiż róg w klejnocie, a nazwisko swe wzięła od Bojszowa dolnego, położonego na północny zachód od Pszczyny. W 1553 i 1558 występuje Mikołaj B. z B., na Starej wsi, ożeniony z Anną, który kupuje dobra Dankowice koło Oświęcimia (Rauscher). Syn Mikołaja B. z B. na Starej wsi, Piotr B. z B. na Palowicach, miał przed 1589 r. za żonę Jadwigę Welczek z Dembieńska Wielkiego; zmarł w 1604 r. Jan B. z B. był w 1587 r. ożeniony z Dorotą Welczek z Dembieńska Wielkiego, córką Jerzego Welczka, a zmarł przed 1597 r., pozostawiając syna, który studiował w Ołomuńcu. (A.K.—Z.A.L.). Materiał genealogiczny patrz u Wyplera.

7) z Brodowa Grodziecki, herbu Radwan (wiadomości wyczerpujące vide St. R. 113). 20/VII 1476 i 7/XII 1508 w Cieszynie występują Mikołaj z Brodku (!) i Mikołaj Brodecki (A. W. K.). Henryk z Brodowa Grodecki na Grodźcu zmarł 1500 r. i ma nagrobek w Grodźcu (koło Cieszyna). Dnia 7/X 1527 występuje Magdalena z Góry (!) córka Jana Grodeckiego, a siostra Wacława, zamężna za Janem Perzina von Ketrze und auf Petrowitz (A. K.). Dnia 29/IX 1600 w Cierlicku dolnym Krzysztof Grodecki z Brodu wyciska swą pieczęć z herbem Radwan (A. W. K.). Materiały genealogiczne patrz u Wyplera.

8) Burzej z Klikowa (wieś Burzej leży koło Czechowic na północ od Bielska). Piotr Burzej ma w 1484 r. spór sądowy o Bogumin (A. Z. B. Księga sądowa ołomuniecka V. 111). Jan Burzej z Klikowa w 1471 na Frydku, w 1481 na Boguminie (Codex dipl. Sil. VI. 117). Herb rodziny jest nam narazie nieznany.

9) Cierkawski (Cerkewski) z Tybia, stara rodzina śląska (krótka wiadomość vide: Siebmacher-Blażek, Der Adel von Oest. Schlesien, str. 260). Szlachectwo zostało zatwierdzone w roku 1667 Baltazarowi Cierkawskiemu z Tybia, który już wówczas przez 38 lat służył w armii austriackiej i w walkach stracił jedno oko. Miał pochodzić ze Siedmiogrodu (!), gdzie też mieszkali jego rodzice, którzy należeli do stanu szlacheckiego i odznaczyli się w czasie wojen z Turkami. Ożenił się w księstwie Jägerndorf ze szlachcianką Lichnowską, z którą miał dzieci. (Szczegóły powyższe wyjęte są z odpisu dyplomu, przechowywanego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w Pradze, Saalbuch 79 fol. 296—300).

Rodzina C. z T. występuje w aktach spadkowych w Opawie, gdzie też są jej pieczęcie z herbem (vide: Miesięcznik „Adler“ 1933 str. 260). Herb tej rodziny nie jest nam jeszcze w chwili obecnej znany.

10) Rostek z Bzów, stara rodzina, występująca w okolicy Katowic i Cieszyna. Rodzina ta ma w herbie na złotym polu dwa pionowo ustawione rogi, a między nimi gwiazdę (herb vide: Siebmacher-Blażek, Der Adel von Oest. Schlesien 65, Sinapius II, 929). 27/I 1509 występuje Jan Rostek z Popielowa i Bzów (Codex dipl. Sil. VI, 156 — porównaj też: Zivier, Geschichte von Pless, str. 84, gdzie pod datą 22/XI 1409 (?) występuje Jeschko Rostke von Gogelau). Wieś Bzy (Goldmannsdorf) położona jest na północ od Cieszyna. Dnia 30/XI 1514 bracia Chrystian i Jan Rostkowie z Bzów przyjmują do swego herbu niejakiego

Franciszka, pochodzącego z Węgier, z miasta Budynia. (Rocznik Tow. Nauk. na Śląsku II. 253). 11/XI 1519 i 6/VII 1525 w Loslau występuje Krzysztof R. z B. (A. W. K.). W 1573 r. Bernard sen. i Bernard iun. Rostkowie z Bzów zawierają układ, dotyczący sprzedaży dóbr Bzy i Ruptawa (Archiwum Pszczyńskie, Landbuch z r. 1582, fol. 165). W r. 1606 występują Róża Wilczkowa z Dobre Zemice, wdowa po Bernardzie Rostku z Bzów, i jej córka Dorota Rostkówna z Bzów, która wtedy wychodzi zamąż za Wojciecha Ujejskiego, pisarza księstwa siewierskiego. Jako świadek występuje przy ślubie Maciej Rostek z Bzów, a na Boryniu. (Archiwum Pszczyńskie, Landbuch z roku 1582, fol. 140 — 145). 22/IX 1616 występuje Róża R. z B. zamężna za Mleczką (A. W. K.). Dnia 24/IV 1619 i 24/VII 1630 występuje Jan iun. R. z B. (A. W. K.). Ponadto występują: 19/VIII 1621 w Klimkowiczach k. Morawskiej Ostrawy Jan sen. i Jan iun. R. z B., 22/III 1651 Bernard R. z B., 12/VIII 1658 Jan Zygmunt R. z B. „Hauptmann von Loslau" i jego małżonka Zuzanna Larisch. 22/VII 1639 Katarzyna Marklowska, z domu Rostkówna z Bzów, nabywa dobra Zebrzydowice (Seibersdorf) k. Cieszyna. 22/VIII 1719 w Cieszynie Bernard Wacław R. z B. (wszystkie szczegóły zaczerpnięte z A.W.K.). W muzeum katowickim znajduje się pięknie malowane, ozdobione licznymi herbami przodków, epitafium Macieja Rostka z Bzów na Ruptawie. Tamże uwidoczniony też herb (Kietlicz) jego żony Agnieszki z Rachowic Rachowcowej. Genealogiczny materiał do rodziny Rostków z B. vide u Wyplera.

11) z Bukowej; Mikołaj z Bukowej wyciska na dokumencie z 4/III 1500, wystawionym w miejscowości Fulnek k. Morawskiej Ostrawy, swą pieczęć, z herbem Odrowąż, ale z rogami jelenimi w klejnocie (A. W. K.).

12) Czelo z Czechowicz (k. Cieszyna); znana rodzina, która ma w herbie strzałę, zakończoną u dołu dwoma różami (wizerunek herbu vide: Piekosiński Heraldyka 214, tamże na stronie 416 niesłusznie nazwany Topaczem). Mikołaj Czelo z Czechowicz występuje jako świadek na dokumentach, wystawionych 22/XI 1430 w Skoczowie i 4/II 1440 w Cieszynie (A. Z. B.). Dnia 10/XI 1472 występuje Henryk Czelo z Czechowicz, zaś 15/V 1505 Jerzy Cz. z Cz., drugi mąż Maruszy, siostry Baltazara z Dembowca, która w pierwszym małżeństwie była wydana za Kostkę z Sedlca. Córką wyżej wspomnianego Jerzego Czelo z Cz., właściciela dóbr Kostkowice i dworu koło Cieszyna, była Marusza. Równocześnie występuje też Jan Czelo z Czechowicz, zaś 7/XII 1508 również Jan Cz. z Cz.; 28/II 1532 w Cieszynie Kasper i Jan Cz. z Cz. Dnia 4/XI 1611 zmarła Katarzyna Cz. z Cz., żona zmarłego już Jana Goczałkowskiego z Goczałkowicz, właściciela majątku Kostkowice koło Cieszyna. (Wszystkie szczegóły wedle A. W. K.). Występujący na dokumencie, wystawionym w kwietniu 1516 r. we Wrocławiu, jako świadek Mikołaj Cz. z Cz., radca ks. Kazimierza, używa pieczęci z herbem wyżej opisanym (A. L.). Materiały genealogiczne do rodziny Czelo z Czechowicz podają: Wypler; Häusler, Stammbäume u. Ahnentafeln V. 113 — 115 i 125; Pilnáček, Die älteste Genealogie der Grafen Wilczek.

13) Czechowicz (mylnie Tieschowitz) z Pogowii (von Pogowitz i inaczej); rodzina stara, występująca w okolicy Katowic. Herb rodziny, który dotąd był nieznany, przedstawia na tarczy Szreniawę z krzyżem, zaś w klejnocie trzy trąbki myśliwskie, ustnikami symetrycznie ku sobie zwrócone (vide rysunek). Pieczęci z takim herbem używa w 1673 r. Paweł Czechowicz z Pogowii i na Pawłowicach (Z. A. L.). Rodzina ta występuje już w 1555 r. i później (dokładnie u Wyplera

26, 40, 53 itd.). W 1670 Andrzej Józef Czechowicz stawia jednego zbrojnego człowieka na wojny tureckie (Rocznik Tow. Przyjaciół Nauk na Śląsku, rocznik 4 Sobiesciana). W grudniu 1670 r. Paweł Czechowicz z Pogowicy (!) na Pawłowicach chce sprzedać dobra swe Starogliwice Wilczkom z Dembińska wielkiego. Około 1653 występuje Wacław Tieschowitz, którego zmarły ojciec Wacław Tieschowitz miał pewną sumę na Starogliwicach. Dnia 16/X 1677 Paweł Czechowicz z Pogoni (!) na Pawłowicach oświadcza imieniem swego syna, iż nie rości sobie żadnych pretensyj do Starogliwic. (Wszystkie szczegóły zaczerpnięte z Z. A. L.)

14) K r o p z D a n k o w i c, stara rodzina, która przybrała nazwisko od miejscowości Dankowice koło Wilamowic (koło Oświęcimia), a w herbie ma w czerwonym polu sokoła, stojącego na skale. W klejnocie takiż sokół (Sinapius II, 556, Piekosiński, Heraldyka 236). Wedle Landbuch von Oswiecim und Zator (vide Rauscher), w 1448 r. wymieniona jest Małgorzata Krop z synami. Tamże występują: w 1450 Marek Krop, w 1545 Ottokar Krop, w 1449—1468 Mikołaj Krop z Dankowic, który z matką swą miał wieś Rajsko. Jan Krop z Dankowic 1440 — 1474, miał za żonę Dorotę N., możliwym jest, iż jest on identyczny z Janem Kropem z Jawczowic. W 1482 r. Wiąnczek (!) Krop z Dankowic sprzedaje swoje działy w dobrach Dankowice. W 1501 wymienieni Wacław Krop z Dankowic i jego krewni Paweł i Jan K. z D. Inny znów Wacław Krop z Dankowic, który miał działy w Dankowicach, ożeniony był z Anną N. i zmarł w 1501 r., pozostawiając syna Pawła, występującego w latach 1501 — 1507. W 1513 r. występują z pretensjami do dóbr Moszczenice Anna Kropowa i Anna Zaiczkowa, siostrzenice Jana Kowalskiego, (wszystkie szczegóły wedle Rauschera). Jedna gałąź rodziny Kropów z Dankowic przeniosła się po 1550 r. na Morawy, gdzie występuje już w 1560 r. (wyczerpująco vide: St. R. 319).

15) (M a r s c h a l e k) z D ę b o w c a koło Cieszyna, stara rodzina herbu Kornic, którym pieczętuje się w 1454 r. Marschalek z Dębowca i Dwóch Kóz (Piekosiński, Heraldyka 84). Dębowiec (Dubowetz), po niemiecku Baumgarten, położony jest na północ od Cieszyna. Wieś Dwie Kozy leży w okolicy Oświęcimia (vide Rauscher). W 1447 trzymał Mikołaj M. z D. miasto Frydek koło Cieszyna zastawem (Pilnáček, Die älteste Genealogie der Grafen Wilczek 26). Tenże w latach 1465 — 1475 był kasztelanem oświęcimskim (Rauscher 20, 63). Jan z Dębowca występuje jako świadek w Cieszynie 24/V 1456 (A. Z. B.). Dnia 7/XII 1457 w Cieszynie świadkuje Jan Fridrichowski z Dębowca (A. Z. B.). W 1492 r. występują Melchior z Dębowca i jego synowie Jan Melchior i Baltazar (Codex dipl. Pol. IV. 186). W 1591 Melchior z Dębowca i na Volk (?), którego matką była niejaka Kisselowska (Prasek, Topograph. Slezska II, 543). 7/I 1513 występuje Baltazar z Dębowca, stryj braci Adama i Piotra Kostki z Sedlca i Kostkowic koło Cieszyna (A. W. K.). Dnia 15/V 1505 występuje Baltazar z Dębowca, którego siostra Marusza zamężna była 1-mo za Kostką (z Sedlca), zaś 2-do za Jerzym Czelo z Czechowic. Z pierwszego małżeństwa były dzieci (A. W. K.). Melchior z Dębowca, Mikołaj zwany Slop z Dębowca, kasztelan oświęcimski (Rocznik Tow. Heraldycznego 1910, str. 29 — 30). W latach 1534 — 1543 Jan z Dębowca był kasztelanem zamku orawskiego na Słowaczyźnie;

na murach zamkowych do dzisiejszego dnia zachowały się rozliczne tablice pamiątkowe z jego herbem—Kornicem. (Kubynii Arva Varos, Karuljak Hrad Orawa). Jego szwagier Wacław Sedlnicki z Choltic też był kasztelanem zamku orawskiego. Matka Baltazara z Dębowca posiadała wieś Dwie Kozy koło Oświęcimia (Rauscher 145). Baltazar z Dębowca, w 1512 na Osseku, posiada w 1515 r. połowę Dankowic, a Ossek sprzedaje w tymże 1515 r. (Rauscher sub Dubowetz). Dnia 9/XII 1524 r. kupuje on od żony Jana Rostka z Bzów dobra Popielów i Radziejów (Weltzel, Chronik von Sohrau, str. 70). W 1551 r. posiada dobra Kozki niejaka Kuna z Dębowca; w 1481 występuje Jan z D. (Rauscher); w 1538 Jan z D. i na zamku w Orawie zrzeka się praw swych do Popielowa, Radziejowa i Platowicz w raciborskim, w tym zakresie, w jakim posiadał je jego ojciec Battazar, na rzecz Linharda Kaschy z Jankowic, z wdzięczności za jego wierną służbę. (Landbuch von Oppeln und Ratibor, Archiwum Państwowe we Wrocławiu). W 1540 r. Bartos (zapewne Baltazar) z Dębowca i Popielowa, syn zmarłego Baltazara z Dębowca, oddaje ojczymowi swemu Stanisławowi Kochlowskiemu 150 złotych, tytułem dochodów z dóbr Popielów i Radniów (Landbuch v. Oppeln und Ratibor, Archiwum Państwowe we Wrocławiu).

Objaśnienie skrótów: A. L. — Archiwum ks. Lichtensteinów w Wiedniu (dokumenty). A. K. — Archiwum arcybiskupstwa w Kromieryżu (dokumenty). A. W. K. — Archiwum hrabiów Wilczków, Wiedeń - Kreuzenstein (dokumenty). A. Z. B. — Archiwum Krajowe w Bernie (dokumenty). Brandl — Brandl Spisy Karle st. ze Zerotina I/II 136 i in. Kapras P. D. Z. — Kapras, Knihy práva opavského (Puhony, Desky Zemske). Lechner — Lechner, Die ältesten Belehnungs etc. Bücher des Bistums Olmütz. Prasek Top. — Prasek Topografie zeme opavské II (Vlastirěda Sleška). Rauscher — Rauscher, Soudni Knihy osvětimské a zatorské. St. R. — Pilnáček, Staromoravsti rodové. Wypler — Wypler Jan, Beiträge zur Geschichte des Geschlechtes Wypler, Katowice 1936. Z. A. L.—Archiwum zamkowe w Łabędziu koło Gliwic.

Józef Pilnáček.

Wiedeń.

Nieznana średniowieczna pieczęć miasta Sandomierza.

Z najstarszych pieczęci miasta Sandomierza znane są w dotychczasowej literaturze sfragistycznej dwie tylko — wielka radziecka, której tłok oryginalny dochował się w Muzeum XX. Czartoryskich w Krakowie, zaś najwcześniejszy jej odcisk woskowy przy dokumencie z r. 1343 w Archiwum Głównym w Warszawie, oraz mała pieczęć ławnicza, współczesna pierwszej. Opisał je i w podobiznach cynkotypowych przedstawił Fr. Piekosiński w swoim znanym wydawnictwie poświęconym sfragistyce polskiej doby piastowskiej — „Pieczęcie polskie wieków średnich" [1]. Na pieczęci wielkiej radzieckiej widzimy mur forteczny z dwiema

[1] Kraków 1899, str. 211—212, fig. 242 i 243.

bocznymi basztami i bramą pośrodku, nad którą orzeł piastowski ujęty w ramy trójkątnej, nachylonej lekko tarczy, uwieńczonej hełmem rycerskim u góry. Na pieczęci ławniczej występuje orzeł ukoronowany, dziobem w lewo zwrócony, bez części dolnej tułowia, w miejscu którego ornament gałązkowy. Treść heraldyczna obydwu tych znanych, najdawniejszych pieczęci, składa się w swych zasadniczych zarysach na dzisiejsze godło miasta.

Zupełnie innej treści wyobrażenie znajdujemy na nieznanej dotychczas średniowiecznej pieczęci miasta Sandomierza, której oryginalny odcisk woskowy, od niewiadomego dokumentu oderwany, przechowany jest dziś w zbiorze sfragistycznym Uniwersytetu J. K. we Lwowie [2]. Odciśnięta w wosku czerwonym i ujęta w wąskobrzeżną miskę z wosku surowego z widocznymi strzępami pasków pergaminowych, na których niegdyś wisiała przy dokumencie, o średnicy 42 mm. przedstawia w swym polu ukoronowaną postać w długiej szacie, na niskim tronie, z berłem w kształcie lilii w prawej ręce i drugą ręką wzniesioną. Na głowie postaci trójlistna korona. Przy lewym boku jakby wstęga, lekko w łuk wygięta z ledwie widocznymi śladami startego napisu. Tło wizerunku również zatarte, nie daje się już dziś w szczegółach rozpoznać. W otoku, wyrażony literami gotyckiej majuskuły napis: † S'MINVS: CIVITATIS: SANDOMIRIE.

Pieczęć mniejsza radziecka m. Sandomierza, w. XIV.

Szczegółowa autopsja dochowanego zabytku nie nasuwa żadnych uwag, któreby kwestionować mogły autentyczność tej pieczęci. Odciśnięto ją przy dokumencie w XV-ym przypuszczalnie stuleciu, tłokiem, rzecz oczywista znacznie wcześniejszym. Zarówno rzeźba wizerunku pieczęci, w ujęciu swym nader prymitywna, jak i pismo legendy wskazują na wiek czternasty, jako na czas sporządzenia tłoku tej mniejszej pieczęci radzieckiej miasta Sandomierza, którą należy uznać za współczesną wielkiej radzieckiej, znanej Piekosińskiemu z dokumentu 1343 roku, jeżeli nie nawet za starszą. W odróżnieniu od wielkiej radzieckiej, przedstawiającej typowe godło miejskie — mur z bramą pośrodku i basztami po bokach, pieczęć mniejsza radziecka utrwaliła w swym polu wizerunek monarchy w majestacie, jako najwyższego włodarza miasta i świeckiego tegoż patrona, co na wielkiej pieczęci znalazło swój wyraz tylko w legendzie opiewającej: „S. (igillum) Regis et Civitatis Sandomirie". Wyobrażenia postaci monarszej na tronie nie znajdujemy na żadnej, późniejszej pieczęci miasta Sandomierza, co zdaje się również przemawiać za tym, że mamy tu do czynienia z najdawniejszym być może godłem napieczętnym Sandomierza a zarazem odciskiem jednego z najstarszych tłoków tego miasta.

Marian Haisig.

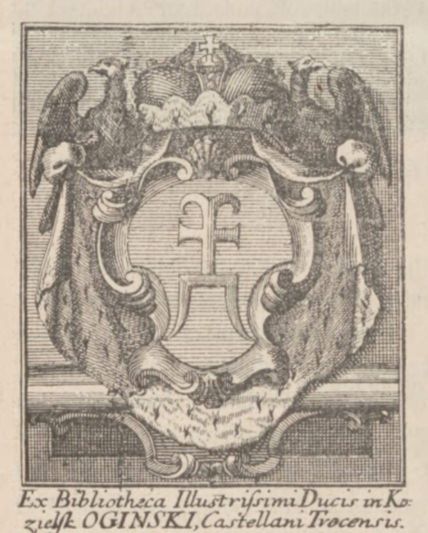
---

[2] Zakład Nauk Pomocniczych Historii U. J. K., Zbiór sfragistyczny № 659.

Exlibris Tadeusza Ogińskiego, kasztelana trockiego.

Bibljoteka ord. hr. Przezdzieckich w Warszawie przechowuje w dziale rękopisów pamiętnik Tadeusza-Franciszka z Kozielska Ogińskiego, kasztelana trockiego, późniejszego wojewody trockiego. Jest to rękopis in 4^0, sygn. „4^0 nr. 140“, liczący str. liczb. 373, oprawiony współcześnie w skórę ciemno-bronzową z wyciskami, a zatytułowany *„Dyaryusz całego życia mego“*. Pamiętnik Ogińskiego, a raczej fragment jego, gdyż obejmuje on okres czasu od 1 sierpnia 1738 do 6 sierpnia 1741 r., znany był już autorowi i wydawcy „Złotej księgi szlachty polskiej“ Teodorowi Żychlińskiemu, który w monografji rodu Ogińskich uczynił wzmiankę o pozostawieniu przez Tadeusza Ogińskiego w rękopisie pamiętnika, obejmującego lat kilka [1]. Ponadto sam rękopis zaopatrzony został w notatkę, napisaną ręką Czesława Jankowskiego treści następującej: *„Przygotowany do druku z rękopisów po Juljanie Bartoszewiczu pozostałych przez Kazimierza Bartoszewicza. W Krakowie, 7 marca 1896 r.“* Dyaryusz nie ukazał się jednak w druku, chociaż tak ze względu na jego treść, jak i osobę autora, zasługuje na to w zupełności. Rękopis pamiętnika posiada na okładce wewnętrznej exlibris herbowy Ogińskiego.

Nie znał go ani W. Wittyg, autor pracy „Exlibrysy bibliotek polskich XVII i XVIII w.“ (Kraków, 1903, 1907), ani też K. Reychman, znany zbieracz exlibrisów i wydawca „Bibljografji polskiego exlibrisu“.

Exlibris Ogińskiego, miedzioryt o wymiarach 75×55 mm, przedstawia kartusz barokowy z herbem własnym Ogińskich, oparty na konsoli w tym stylu, nad kartuszem widoczna jest mitra książęca, z pod której wyłania się płaszcz gronostajowy, upięty po bokach w draperje i ozdobiony dwoma orłami. Tłem dla kartusza jest płaszcz z gronostajów. Cały układ exlibrisu jest typowy dla epoki baroku z połowy XVIII w. U dołu napis: *„Ex Bibliotheca Illustrissimi Ducis in Kozielsk Oginski, Castellani Trocensis“*, poniżej: *„Jędrzejowski fec. Varsaviae 1747 A.^{0}“*

O rytowniku Józefie Pawle Jędrzejowskim nie posiadamy wiele wiadomości biograficznych. Wiemy tylko tyle, że pracował w Zamościu, a przedtem w Warszawie, że wykonywał portrety osób współczesnych, jak n. p. Stanisława Sierakowskiego, opata Benedyktynów na Łysej Górze, prócz tego z pod jego rylca wychodziły obrazki świętych, wykonane głównie w latach 1745 — 1759, z których rycina przedstawiająca św. Jana Kantego, zdaniem Pawlikowskiego, posiadała walory artystyczne [2]. Jędrzejowski ozdabiał zapewne liczne wówczas panegiryki, książki do nabożeństwa, a oprócz tego, jak widzimy, był i twórcą exlibrisów.

---

[1] Złota księga (Poznań, 1883) V, 193. [2] *Rastawiecki Edward*, Słownik rytowników polskich (Poznań, 1886), str. 146, *(J. I. Kraszewski)*, Catalogue d'une collection iconographique polonaise. Dresde, 1865, str. 127.

Tadeusz-Franciszek z Kozielska Ogiński urodził się na Litwie dnia 26 sierpnia 1712 r. (według własnego pamiętnika)[3] jako syn Marcjana-Michała (* 1672 † 1750) kasztelana witebskiego w końcu wojewody witebskiego, i Teresy z Brzostowskich.[4]

W młodym już wieku rozpoczął służbę publiczną. W r. 1736 został posłem na sejm, w następnym roku poślubił w Koreliczach Izabellę Radziwiłłównę, córkę Michała Antoniego, krajczego litewskiego i Marcjanny z Siesickich.[5] W tymże roku, będąc starostą wierzbowskim i przewalskim mianowany został pisarzem litewskim[6], a w r. 1740 uzyskał i starostwo oszmiańskie. W r. 1744 przeszedł na kasztelanję trocką, następnego roku obrany został marszałkiem poselskim, i wówczas ukazały się w druku jego mowy jako „Dyaryusz mów...", mowy jego z innych lat również wyszły z druku, na jego cześć wydano szereg panegiryków.[7] Po śmierci swej pierwszej żony zawarł w r. 1763 nowy związek małżeński z Jadwigą Załuską, córką Karola, kuchmistrza wielk. litewsk. i Franciszki z Kopciów, a wdową po Krzysztofie Skumin Tyszkiewiczu, staroście retowskim. W r. 1770 mianowany został wojewodą trockim i na tem stanowisku zmarł w Mołodecznie przed 19 listopada 1783 r.[8] Z pierwszej żony pozostawił dwóch synów: Franciszka-Ksawerego (* 1742 † 1814), kuchmistrza wielk. litewsk. i starszego Andrzeja (* 1740 † 1787) wojewodę trockiego, po którym syn Michał-Kleofas był protoplastą żyjących później członków rodu Ogińskich.[9]

O zawartości księgozbioru Tadeusza Ogińskiego, jako też o jego dalszych losach, nie posiadamy żadnych wiadomości. Jako wysoki dygnitarz, poseł na sejm, a potem członek senatu posiadać musiał przeważnie dzieła z zakresu prawa.

Rzym, we wrześniu. *Zygmunt Wdowiszewski.*

[3] Data urodzenia podana przez T. Żychlińskiego i J. Wolffa (Kniaziowie, str. 325) jest zatem nieścisła. [4] *Wolff*, o. c. str. 322, 325, *Żychliński* przedstawił zupełnie błędnie stosunki rodzinne Ogińskich. [5] *Wolff*, o. c. str. 325. [6] *Tenże*, Senatorowie, str. 278. [7] *Estreicher K.* Bibliografia polska, XII, str. 298. [8] *Wolff*, Kniaziowie, str. 325/6. *Tenże*, Senatorowie, str. 61. [9] *Tenże*, Kniaziowie, str. 326.

Sprawozdania i Recenzje.

Annie I. Cameron M. A., Ph. D., D. Litt. and Helena Polaczek D. Phil.: Diploma of nobility of Thomas Cumming 1727. Edinburgh 1938. (Odbitka z Juridical Review, March 1938).

Wspólnym wysiłkiem uczonych — polskiej i angielskiej — powstała ta rozprawa o ciekawym zabytku heraldycznym angielskim, a ściślej mówiąc szkockim, zachowanym w archiwach polskich, a mianowicie o dyplomie szlacheckim Tomasza Cumming. A znalazł się ten zabytek w polskich zbiorach z następującej racji: 11 maja 1727 roku zaślubił w kościele N. P. Marii w Krakowie 44 letni Teodor Konstanty ks. Lubomirski, ur. 1683, zm. 1745, syn Stanisława Herakliusza, marszałka wielk. kor. i Zofii z Bnina Opalińskiej, starosta spiski, późniejszy wojewoda krakowski i kawaler orderów Złotego Runa i Orła Białego, Szkotkę Elżbietę Cumming, rozwiedzioną z pierwszym swym mężem, również Szkotem, Johnem Christie.

Z małżeństwa tego urodził się syn Kasper Lubomirski; natomiast adoptowana przez ks. Teodora, znana z urody Anna (Anusia), późniejsza Mikołajowa hr. Esterhazy, nie była — jak to do ostatnich czasów sądzono — nieślubną córką ks. Teodora, lecz córką Elżbiety Cumming i jej pierwszego męża Johna Christie, co udało się dopiero teraz ustalić Dr. Helenie Polaczkównie przez odszukanie metryki urodzin owej Anny. Elżbieta Lubomirska przeżyła znacznie swego męża i zmarła w późnym wieku w 1772 roku. Małżeństwo znakomitego polskiego ary-

stokraty z córką obcej rodziny, trudniącej się w Krakowie handlem, było niewątpliwie pierwszorzędnym événement towarzyskim, wobec ogromnej różnicy społecznej małżonków. Tę różnicę trzeba było wyrównać i okazać światu, że książę Świętego Rzymskiego Cesarstwa nie popełnił mezaliansu, żeniąc się z Elżbietą Cumming. Przedstawiono zatym do akt grodzkich przemyskich i krakowskich w 1731 r. dyplom, stwierdzający pochodzenie Tomasza Cumming „of most noble, ancient and illustrious families“, a zaopatrzony w 19 malowanych herbów rodziny Cumming i rodzin spokrewnionych. Tomasz Cumming, syn właściciela ziemskiego ze Szkocji, przybył do Polski, gdzie osiadł jako kupiec w Krakowie i ożenił się z „a noble lady of the surname of Cocherane of the family of Dundonald“. Był to ojciec a może dziadek Elżbiety Lubomirskiej. Jego dyplom szlachecki, wystawiony przez Aleksandra br. Brodie Lyon King of Arms, zawiera cały jego wywód genealogiczny z dokładną tytulaturą wszystkich przodków i opisem herbów Cumming i Cocherane. Dyplom ten uzyskał Tomasz Cumming po okazaniu deklaracji, stwierdzającej jego szlachetne pochodzenie, a podpisanej przez członków spokrewnionych, znakomitych rodzin szkockich. W chwili wystawienia dyplomu niektórzy podpisani na deklaracji ludzie już nie żyli, przypuszczać zatym należy, iż deklaracja wystawiona była dużo wcześniej, a użyto jej gdy zaszła potrzeba wykazania świetnej parenteli. Dane genealogiczne, zawarte w dyplomie, są nader ciekawym materiałem do wywodu Kaspra ks. Lubomirskiego.

Pracę zdobi podobizna herbów, dołączonych do dyplomu, i portret Teodora ks. Lubomirskiego (portretu Elżbiety Lubomirskiej dotąd nie udało się odnaleźć).

Emil Bielecki.

* * *

Dyplom stwierdzający pochodzenie rodziny Cumming'ów ogłoszony już został współcześnie w języku polskim przez X. Dymitra Franciszka Kolę w jego „*Traktacie krótkim o heraldyce...*“ (Warszawa, 1747), dedykowanym Kasprowi Lubomirskiemu. Autor umieścił również na dwóch tablicach 18 herbów w miedziorytach rodziny Cumming i rodzin spokrewnionych. Dziełko ks. Koli nie posiadające wartości naukowej, a podające prawdopodobnie po raz pierwszy objaśnienia barw heraldycznych przez szrafirowanie, było zapewne wydane jedynie w celu ogłoszenia drukiem dyplomu Cumming'ów.

Z. W. Przyp. Red.

Pricak Omelan: Rid Skoropadśkych. (Istoryczno-genealogiczna studia). Lwów 1938, str. 21 + 1 nlb. + 2 portrety + 2 tablice genealogiczne.

W krótkiej swej rozprawce podaje autor dzieje rodziny Skoropadskich, ściślej mówiąc tej linii rodziny, z której wyszedł ostatni Hetman Ukrainy Paweł. Autor oparł się na szeregu prac drukowanych, głównie na Modzałewskiego „Małorosyjskim Rodosłowniku“, opublikowanym w Kijowie w 1914 r. Tak więc sama rozprawka jest tylko zreasumowaniem tego, co dotąd o rodzinie Skoropadskich napisano. Właściwa wartość pracy polega na dołączonych tablicach, z których jedna podaje genealogię całej rodziny, druga zaś wywód genealogiczny Daniela, syna Hetmana Pawła. Jak z tego wywodu wynika, w żyłach Daniela Skoropadskiego (ur. 31/I. 1904), uważanego przez ukraińskich monarchistów za przyszłego monarchę Ukrainy, płynie krew szeregu rodzin panujących. I tak po stronie ojczystej probanta — poprzez Miklaszewskich, Olsufijewych, Sałtykowych, Golicynych, Chworostyninych dochodzimy do Rurykowiczów, a przez nich uzyskujemy połączenie z domem panującym angielskim przez Gidę, córkę króla Haralda, a żonę Włodzimierza II Monomacha, zaś przez Ingigerę, żonę Jarosława I Mądrego, córkę Olafa szweckiego, dochodzimy do władców Szwecji. Ze strony matki probanta, Aleksandry z domu Durnowo, znowu i to aż trzykrotnie uzyskujemy połączenie z Rurykowiczami. Raz przez Wołkońskich (prababka Aleksandra z Wołkońskich Durnowo i praprababka Zofia z Wołkońskich Wołkońska), drugi raz przez Repninych i Obolenskich i wreszcie przez Kurakinych i Odojewskich. Między przodkami występuje też i wielki książe Gedymin i to dwukrotnie—jako protoplasta Kurakinych i Golicynych. Poprzez Rurykowiczów a mianowicie przez żonę Księcia Wsewołoda II dochodzimy do Piastów. Połączenia te są niewątpliwie odległe, sięgają bowiem czasem i kilkudziesięciu pokoleń, ale — zdaje mi się — na tym polega właśnie siła atrakcyjna tablic wywodowych, iż im dalej wstecz, tym więcej niespodzianek, a nierzadko i odkryć.

Pracę zdobi podobizna Hetmana Pawła Skoropadskiego (biust dłuta znakomitej rzeźbiarki — Elżbiety Skoropadskiej, hetmańskiej córki) oraz portret Daniela Skoropadskiego.

Przy zestawieniu tablic genealogicznych wykorzystał autor też materiały, zawarte w archiwum rodziny Skoropadskich.

Emil Bielecki.

Do artykułu S. M. Kuczyńskiego, Przynależność rodowa Abrahama Sochy. Mies. Herald. 1938, str. 117.

Ciekawy artykuł p. Kuczyńskiego o przynależności rodowej Abrahama Sochy pokrywa się najzupełniej z moimi badaniami przeprowadzonymi nad jego osobą, których dla chronicznego braku czasu nie mogłam dotychczas ogłosić. Co więcej jest w mojem posiadaniu współczesny rysunek herbu Nałęcz przy nazwisku Abrahama ze Szczytna, który Sochę jako członka rodu Nałęczów identyfikuje bez reszty.

Z tych to zapisek swoich pozwolę sobie dorzucić kilka uzupełnień do Abrahama Sochy i brata jego Jaśka Fortuny. Przedewszystkiem datę śmierci Abrahama i jej okoliczności, a więc Worsklę rok 1399 podają poza Bielskim dwa wielce czcigodne źródła: *Rocznik świętokrzyski* w kodeksie I koło 1449 r. i późniejsze z XVI w., ale powszechnie cenione *Zdarzenia godne pamięci*, Mon. Polon. hist. III. 83. 312. Jak słusznie zauważył autor, Paprocki, a za nim Nesiecki przypisują Abrahamowi h. Zagłoba, ale *Niesiecki* VI. 513; w sprzeczności z tem, co powiedział o Abrahamie, rodzinie Sochów przypisuje h. Nałęcz. Przy dokumencie z 1394 r., w którym Abraham jako tutor Cruschwicensis sprzedaje Zakonowi krzyżackiemu wieś swoją Zarzyczewo w pow. lipnowskim, wisiała jego pieczęć, dzisiaj nieistniejąca, *Kod. dypl. Polski*, II 2 nr. 532 str. 767. Wyświetlenie roli Abrahama w stosunku do Zakonu krzyżackiego i do arcybiskupa gnieźnieńskiego wymagałyby w biografii jego zapiski *Lindenblatta*, Jahrbücher 70, cytowane za nim przez *Szajnochę*, Dzieła VII (Jadwiga i Jagiełło) 221.

Najwcześniejsza zapiska i Jaśku Fortunie pochodzi z akt grodu poznańskiego z 1393 r., w którym niejaki Grzymała ma złożyć przysięgę contra Jaszkosem *Forturum*, *Lekszycki*, Grosspolnische Grodbücher I nr. 1573. Jest to mylna lekcja wydawcy: Forturum zam. Fortunam, jak mi to wyjaśnił w liście z 28 sierpnia 1924 p. dyr. Kaczmarczyk. Fortuna prowadził żywot bardzo ruchliwy, to w Wielkopolsce to na Rusi, to na Mazowszu, gdzie w 1419 r. świadkuje przed aktami zakroczymskimi. Por. *Wdowiszewski*, Nieznane zapiski heraldyczne, *Rocz. herald.* VIII. 149. Piekosiński z nieznanych mi źródeł zapisał Jaśka Fortunę w 1425 r. pod Nałęczami jako podsędka sanockiego. Por. *Poczet szlachty* polskiej, Rocz. herald. II. 44.

Nie można natomiast zgodzić się z autorem na identyfikację Jaśka Fortuny z Jaśkiem Mazowitą de Milocice, znanym dobrze z dokumentów, choćby z tego względu, że na akcie dzielczym z 1404 r. Jaschco Mazouita jest również zapisany o 5 miejsc wyżej, niezależnie od Jaśka Fortuny. Por. *Kod. dypl. Małop.* IV. 93. Zwrócił już uwagę *Szajnocha* VII. 112—113 na napływ wielki Mazowszan po nadaniu Bełza Ziemowitowi, Jaśka Mazowitę trzeba będzie jeszcze poszukać wśród innych rodów mazowieckich, lecz niekoniecznie wśród Nałęczów. *Helena Polaczkówna.*

SPROSTOWANIE do artykułu „Sarkofag nieznanego rycerza w kościele parafialnym w Rudkach" *.

Andrzej-Maksymilian hr. z Pleszowic Fredro syn Jana-Aleksandra i Marii z hr. Mierów, ur. 1.II.1859 r., zmarły 28.II.1898 r., był ostatnim ze swej linii — ostatnim natomiast męskim przedstawicielem linii hrabiowskiej był hr. Seweryn, syn Stefana i Felicii-Eugenii-Stefanii Dunin Brzezińskiej-Stankiewiczówne, wnuk Henryka-Emiliana-Franciszka i Marii hr. Jabłonowskiej, ur. 22.XII.1882 r., zmarły około 1926 r. we Lwowie. Nekrolog jego i jego siostry Henrietty, zamężnej za Pawłem Tyszkowskim, właśc. dóbr Huwniki i t. d., posłem do Rady Państwa i Sejmu Krajowego był umieszczony w prasie lwowskiej w r. 1928 (datę tę określam z pamięci w przybliżeniu).

Na kategoryczne stwierdzenie faktu wymarcia rodu Fredrów jest jednak zawcześnie— dane podane przez Bonieckiego w Herbarzu V, str. 320 wskazują raczej, że w wieku XIX istniało jeszcze potomstwo Kazimierza, cześnika sochaczewskiego — należałoby więc stwierdzić czy nie zostawili potomstwa wymienieni przez Bonieckiego:

a) Ignacy, pozbawiony 1789 r. szlachectwa wyrok. Galicyjskiego Trybunału Apelacyjnego;
b) Konstanty, ur. 1823, wylegitymowany 1854 r., syn Felicjana-Ambrożego i Justyny ze Stamirowskich;
c) Andrzej, 1864 r. emigrant z Lubelskiego.

Nadmienić nadto należy, że według łaskawie udzielonej mi przed kilku laty przez Pana Prof. Dra Leona Białkowskiego ustnej informacji, osoby noszące nazwisko Fredrów miały przed r. 1914 żyć w południowych prowincjach Rosji (okolice Odessy).

Stan. Oczkowski.

*) Mies. Herald. 1938, nr. 3 przyp. 1.

Z VIII-go Międzynarodowego Kongresu Nauk Historycznych w Zurychu.

Na odbytym w dniach 28.VIII — 4.IX b. r. Kongresie Nauk Historycznych w Zurychu zagadnienia heraldyczno-genealogiczne były słabo reprezentowane. Z referatów na kongresie można wymienić jedynie dwa, które miały związek z tym tematem.

W sekcji numizmatycznej X. arcybiskup Rajmund Netzhammer z Eschenz wygłosił referat p. t. „*Stadtwappen auf den Münzen pontischer Städte*“, a w sekcji dziejów średniowiecza i Bizancjum prof. Władysław Semkowicz wygłosił referat „*Der polnisch-schlesische Adel bis zum Ende des XIV. Jahrhunderts*“. Ten ostatni referat wywołał dyskusję, w której m. inn. zabrała głos doc. dr Helena Polaczkówna ze Lwowa.

Zapowiedziany ciekawy referat prof. dra Pawła Ganza z Bazylei, prezesa szwajcarskiego Towarzystwa Heraldycznego, „*Heraldische Denkmäler im alten Zürich*“ nie został wygłoszony z powodu konieczności wyjazdu prof. Ganza do Paryża.

Pewne pokrewieństwo tematowe miał również w sekcji historji prawa i ustroju referat prof. E. Mályusz'a z Budapesztu: „*Die Entstehung der Stände im mittelalterlichen Ungarn*“.

Streszczenia wszystkich referatów wydrukowane zostały w dwutomowej księdze kongresowej. Z pośród członków naszego Towarzystwa w kongresie udział wzięli: prof. W. Semkowicz, prof. O. Halecki, doc. H. Polaczkówna, prof. Z. Wojciechowski z Poznania i dr Z. Wdowiszewski.

Dodatek do Nru 9 Miesięcznika Heraldycznego.

Metryki chrztu z Ostroga 1599—1666

podał

X. prałat F. Czyżewski w Łucku.

Piasecka Regina, córka Stanisława i Anny. 12.III. 1635.

Piotrowska Anna, córka Aleksandra i Krystyny. 20.IX. 1637.

Piotrowski Stanisław, syn Pawła i Zofji. 7.X. 1639.

Pobiedziński Szczepan, syn Stanisława i Anny. 11.VIII. 1615.

Pobiedziński Adam, syn Stanisława. 17.VII. 1617.

Popławska Małgorzata, córka Marcina i Elżbiety. 9.VI. 1636.

Popławski Jan-Gabryel, syn Samuela i Konstancji. 3.IV. 1640.

Popławski Stanisław, syn X (brak im.) i Konstancji Chomątowskiej. 19.V. 1641.

Premierski Maciej, syn Stanisława i Katarzyny. 8.III. 1632.

Proszewski Wawrzyniec, syn Jakóba i Doroty. 10.VIII. 1627.

Pruski Jan, syn Mateusza i Anny. 17 VII. 1616.

Przygocka Anna, córka Wojciecha i Gertrudy. 29.III. 1626.

Radomska Anna, córka Jakóba i Anny. 30.VIII. 1637.

Radwańscy Wojciech i Anna (bliźn.), dzieci Jakóba i Anny. 23.III. 1622.

Radzicki Stanisław, syn Stanisława i Anny. 2.XII. 1630.

Radzikowski Wojciech, illeg. syn Szczęsnej, „mazurki“. 25.III. 1627.

Remczycki Jakób, syn Stanisława i Zofji. 24.VII. 1621.

Rogowska Zofja, córka Piotra i Elżbiety. 18.IV. 1634.

Rola Dorota, córka Jana i Katarzyny. 17.II. 1626.

Rosochocki Melchjor, syn Jana i Anny. 10.I. 1633.

Roszowska Katarzyna, córka Mikołaja (chirurgus) i Elżbiety. 22.XII. 1637.

Rucki Krzysztof, syn Jana i Anny. 10.IX. 1617.

Rucki Piotr, syn Stanisława i Anny. 24.I. 1638.

Rudnicki Jan, syn Pawła i Magdaleny. 4.VII. 1632.

Rudnicka Zofia, córka Prokopa i Elżbiety. 23.III. 1622.

Rumowski Wojciech, syn Mikołaja i Katarzyny. 14.IV. 1621.

Rumowski Jan, syn Mikołaja i Katarzyny. 27.VI. 1627.

Rybiński Andrzej, syn Łukasza i Agnieszki. 23.XI. 1640.

Rzeczycki Jakób, syn Pawła i Reginy. 5.VIII. 1639.

Rzeczycka Joanna, córka Pawła i Katarzyny. 15.X. 1651.

Rzeczycka Maryna, córka Pawła i Katarzyny. 27.IV. 1666.

Rzeczycki Mikołaj, syn Stanisława i Rainy. 1.IX. 1619.

Sabańska Maryna, córka Jana i Maryny. 6.VII. 1633.

Salski Adam, syn Grzegorza i Zofji. 24.II. 1636.

Samborska Dorota, córka Jana i Jadwigi. 7.II. 1638.

Sawicka Agnieszka, córka Jakóba i Zofji. 17.II. 1634.

Segedyn Jadwiga, córka Macieja i Reginy. 18.IX. 1640.

Simonowska Anna, córka Jakóba i Krystyny. 13.II. 1641. Ojc. chrz. Stan. Branicki.

Skorczyński Kazimierz, syn Wojciecha (de Miedzyrzyc) i Ewy. 1.III. 1642.

Skorupski Tomasz, syn Szymona i Agnieszki. 23.XII. 1636.

Smitkowski Paweł, syn Wojciecha i Anny. 24.I. 1630.

Sniadkowski Aleksander, syn Adama i Barbary Napirkowskiej. 23.III. 1640.

Sniecki Andrzej, syn Jana i Katarzyny. 2.XI. 1633.

Sobańska Agnieszka, córka Stanisława i Maryny. 26.VII. 1630.

Sowiński Andrzej, syn Bonawentury i Heleny. 25.XI. 1635.

Sowiński Jan, syn Stanisława-Benedykta i Heleny. 22.VIII. 1640.

Srogocki Jan, syn Jana i Maryny Błotnickiej. 7.VIII. 1636.

Starzycki Jerzy, syn Aleksandra i Krystyny. 8.III. 1627.

Starzycki Aleksander, syn Aleksandra i Krystyny. 14.III. 1628. Patr.: Daniel Jalowicky et Ill. Dna Palatina Wilnensis.

Starzycka Joanna-Elżbieta, córka Aleksandra i Krystyny. 7.X. 1629.

Starzycki Wojciech-Szczepan, syn Aleksandra i Krystyny. 15.V. 1631.

Strumiło Stanisław, syn Grzegorza i Maryny. 8.V. 1636.

Strumiło Katarzyna, córka Grzegorza i Maryny. 10 XI. 1637.

Strzałkowska Raina, córka Jana i Anny. 30.VIII. 1627.

Suchocka Regina, córka Jana i Anny. 17.X. 1632.

Suchożyńska Zofja, córka Romana i Zofji. 18.VII. 1632.

Sułkowski Jan, syn Stanisława i Anny. 20.VII. 1636.

Swiderski Szymon, syn Stanisława i Ewy. 23 X. 1639.

Swiderska Katarzyna, córka Walerjana i Doroty. 3.V. 1641.

Switkowska Anna, córka Wojciecha i Anny. 29.VII. 1634.

Szabańska (Sobańska?) Ewa, córka Wojciecha i Maryny. 28.IX. 1627.

Szczepanowska Zofja, córka Stanisława i Anny. 27.IX. 1630. Matka chrz. Anna Chodkiewiczowa in Ostróg, Pallatina Wilnensis.

Szczepanowski Aleksander, syn Stanisława i Anny. 25.VIII. 1631.

Szczepanowska Katarzyna, córka Stanisława i Anny. 10.XII. 1632.

Szczepanowska Elżbieta, córka Stanisława i Anny. 25.III. 1637.

Szczygłowski Bartłomiej, syn Grzegorza i Zofji. 24.VIII. 1631.

Szczygłowska Anna, córka Grzegorza i Zofji. 5.V. 1633.

Szeniawski Jan, syn Jana (de Chorow) i Anny. 20.V. 1636.

Szeniawski Stanisław, syn Jana i Anny. 8.V. 1640 (w akcie brak im. rodz.).

Szmoniewska Zofja, córka Jakóba i Krystyny. 24.IV. 1633.

Szmoniewski Aleksander, syn Jakóba i Krystyny. 24.II. 1636.

Szomioniowska Elżbieta, córka Jakóba i Krystyny. 5.VII. 1639.

Szmoniewska Anna, córka Jana i Elżbiety. 1.VIII. 1626.

Szmoniewska (w akcie Smoniewska) Elżbieta, córka Jana i Elżbiety. 18.XI. 1629.

Simoniewski Michał, syn Jana i Anny. 28 IX. 1638.

Szymaniowska Jadwiga, córka Jana i Anny. 5.X. 1639.

Szymborski Stanisław, syn Jana i Jadwigi. 30.IX. 1633.

Szymborski Wawrzyniec, syn Jana i Reginy. 5.VIII. 1635.

Szynarowska Elżbieta, córka Jana i Elżbiety. 23.X. 1639.

Szynarowska Katarzyna, córka Jana i Elżbiety. 23.X. 1639.

Tomaszewski Marcin, syn Jana i Doroty. 5.XI. 1629.

Trebska Anna, córka Marcina i Anny. 22.IV. 1640.

Trojnar Anna, córka Stanisława i Anny. 28.VII. 1641.

Trzeszkowska Anna, córka Mikołaja i Krystyny. 31.VII. 1638.

Turobińska Regina, córka Stanisława i Zofji. 8.IX. 1634.

Tymińska Regina, córka Wawrzyńca i Magdaleny. 13.VIII. 1634.

Urbanowicz Jan, syn Andrzeja i Anastazji. 9.VI. 1631.

Walicka Konstancja, córka Marcina i Zuzanny. 8.III. 1639.

Wasilicka Ewa, córka Jana i Małgorzaty. 28.VII. 1631.

Wesołowska Maryna, córka Walentego i Anny. 30 VIII. 1635.

Wesołowski Tomasz, syn Walentego i X (brak im.). 31.XII. 1636.

Wieczorek Agata, córka Szymona i Agnieszki. 23.I. 1640.

Wierzbicka Jadwiga, córka Jana i Zofji. 13.X. 1633.

Wierzchomski Mikołaj, syn Bartłomieja (de Miedzyrzec) i Katarzyny. 7.XII. 1606.

Wierzchowski Mikołaj, syn Bartłomieja i Katarzyny. 18.V. 1608.

Wieszczycka (Wieszczicky, Wiesczyczki) Joanna-Salomea, 12.IX. 1638, córka Adrjana i Katarzyny.

Wieszczycka Teofila-Apolonja, córka Adrjana i Katarzyny. 16.VII. 1640.

Wieszczycka Zofja, córka Jana-Chryzostoma i Elżbiety. 20.III. 1639.

Wilska Krystyna, córka Jana i Katarzyny. 25 II. 1635.

Winiarski Jan, syn Marcina i Anastazji. 12.IX. 1641.

Wisnowska Anastazja, córka Grzegorza i Anny. 27.XII. 1634.

Wiśniowski Łukasz, syn Grzegorza i Anny. 26 X. 1631.

Wiśniowska Katarzyna, córka Grzegorza i Anny. 13.III. 1633.

Wiśniowska Ewa, córka Grzegorza i Anny. 28.IX. 1636.

Wiśniowska Agata, córka Grzegorza i Anny. 4.II. 1642.

Wiśniowski Jerzy, syn Pawła i Jadwigi. 9.IV. 1629. Matka chrz. Anna Chotkiewiczowa, Palat. Vilnensis.

Wiśniowski Piotr, syn Wojciecha i Katarzyny. 6.VIII. 1630.

Witwicka Katarzyna, córka Hieronima i Katarzyny. 28.IV. 1626. Patrini: Illma Ducissa Anna Chodkiewiczowa Palatina Vilnensis et Stanislaus Zakrzewski.

Witwicki Andrzej, syn Hieronima i Katarzyny. 27. I. 1630.

Witwicki Stanisław, syn Hieronima i Katarzyny. 20.VII. 1631.

Witwicka Anna, córka Hieronima i Katarzyny. 7.V. 1636.

Witwicki Krzysztof, syn Jerzego i Katarzyny. 19.IX. 1627.

Wojciechowski Grzegorz, syn Jana i Ewy. 15.III. 1637.

Wojciechowska Dorota, córka Sranisława i Anny. 2.II. 1636.

Wojtkowska Urszula, córka Pawła i Zofji. 17.X. 1630.

Wojtkowska Magdalena (w akcie Wotkowska), córka Pawła i Zofji. 6.IV. 1633.

Wojtkowska Regina, córka Pawła i Anny. 1.IV. 1635.

Wojtkowska Apolonja, córka Pawła i Anny, w lutym 1640.

Wołczkowicz Konstanty, syn Jana i Jadwigi. 3.II. 1630.

Wołczkowicz Wojciech, syn Jana i Jadwigi. 21.III. 1633.

Wołczkowicz Maryna, córka Jana i Jadwigi. 5.VIII. 1634.

Wołczkowicz Wojciech, syn Jana i Jadwigi. 21.X. 1635.

Wołczkowicz Stanisław, syn Jana i Jadwigi. 7.IV. 1639.

Wołczkowicz Ludwik, syn Jana i Jadwigi. 12.VIII. 1640. Ojc. chrz. Wojciech Rakowski, Rector Scholae Parochialis Ostrogensis.

Woźnicka Anna, córka X (brak im.) i Katarzyny. 17.XI. 1619.

Woźnicka Jadwiga, córka Antoniego i Katarzyny. 12.X. 1621.

Woźnicki Mikołaj, syn Antoniego i Katarzyny. 24.XII. 1628.

Woźnicki Andrzej, syn Antoniego i Katarzyny. 27.I. 1631.

Wróblewski Bartłomiej, syn Jana i Anny. 2.IX. 1621.

Wróblewska Barbara, córka Jana i Anny. 11.XII. 1627.

Wróblowska Agnieszka, córka Jana i Zofji. 23.I. 1632.

Wróblowska Agnieszka, córka Jana i Bogumiły. 5.II. 1636.

Wrzeszcz (w akcie Wrzyszcz) Anna, córka Piotra (z Płużnego) i Anny. 6.VI. 1632.

Wyborska Regina, córka Bartłomieja (org. ostr.) i Anny. 7.XII. 1639

Wyborska Teodora, córka „Bartholomaei Organarii Ostrogensis). 19.III. 1641.

Wykowska Katarzyna, córka Macieja i Anny. 11.X. 1638.

Wysińska Agnieszka, córka Jana i Marancji (Emerencjanny?). 2.I. 1639.

Wysoczyńska Krystyna, córka Jana i Anny. 30.V. 1639.

Wysokińska Ewa, córka Andrzeja i Katarzyny. 30.X. 1635.

Wyszemirski Stanisław, syn Stanisława i Katarzyny. 28.I. 1629.

Wyszomierski Szymon, syn Stanisława i Katarzyny. 5.XI. 1634.

Wisimierski Stanisław, syn Stanisława i Katarzyny. 27.IX. 1637.

Wysomierski Jakób, syn Stanisława i Jadwigi. 8.VIII. 1605.

Zabielski Augustyn, syn X (brak im.) i Justyny. 27.VIII. 1637.

Zabilska Regina, córka Marcina i Justyny. 5.VIII. 1640.

Zabłocki Krzysztof, illeg. syn Anny. 16.V. 1622.

Zabłocki Samuel, syn Macieja i Doroty. 25.IX. 1622.

Zabłocka Elżbieta, córka Samuela i Katarzyny. 28.VII. 1627.

Zabłocka Jadwiga, córka X (brak im.) i Katarzyny. 18.X. 1640.

Zaborowski Jan, syn Tomasza i Zofji. 28.V. 1637.

Zacharjaszowicz Katarzyna, córka Stanisława i Maryny. 1.VI. 1642.

Zając Michał, syn „gen. Zając de Piwcze". 20.II. 1639. Ojc. chrz. Daniel Jeło Maliński, chorąży.

Zakrzewski Adam, syn Stanisława i Elżbiety. 15.II. 1618.

Zakrzewska Anna, córka Stanisława i Elżbiety. 21.XI. 1622. Matka chrz. Anna Xiężna na Ostrogu, Wojewodzina Wileńska.

Zakrzewski Piotr-Paweł, syn Stanisława i Elżbiety. 12.VII. 1626.

Zakrzewski Karol, syn Stanisława i Elżbiety. 21.II. 1630. Matka chrz. Anna in Ostrog Chodkiewiczowa, Palat. Wiln.

Zaleski Stefan, syn Macieja i Jadwigi. 2.VIII. 1633.

Zaleska Róża, córka Zygmunta i Anny. 8.I. 1638.

Zalewska Maryna, córka Wojciecha i Jadwigi. 25.III. 1642.

Zbanicki Wawrzyniec, syn Jana i Zofji. 11.VIII. 1634.

Zborowska Anna, córka Wojciecha i Anny. 12.VII. 1637.

Zbyszek Katarzyna, córka Stanisława i Maryny. 20.V. 1626.

Ziembowicz Tomasz, syn Krzysztofa (Ziębowicz, advocatus) i Elżbiety. 8.III. 1636.

Ziembowicz Wojciech, syn Krzysztofa i Elżbiety. 26.IV. 1637.

Ziembowicz Agnieszka, córka Krzysztofa i Heleny. 9.II. 1642.

Ziembowicz Dorota, córka Walentego i Anny. 3.II. 1641.

Zubrykowski Krzysztof, syn Jana (chirurg.) i Jadwigi. 11.IX. 1639.

Zuliński Maciej, syn Wojciecha i Jadwigi. 6.II. 1637.

Zwoleńska Marjanna, córka Wojciecha i Jadwigi. 24.II. 1633.

Zwoliński Wawrzyniec, syn Jana i Doroty. 13.VIII. 1628.

Żeligłocka Anna, córka Błażeja i Owdji (Rutena). 8.IX. 1637.

Żerdecka Anna, córka Jana i Anny. 14.V. 1634.

Żmucki Franciszek, syn Franciszka („Zmuczki de Międzyrzyc") i Elżbiety. 2.III. 1639.

Żmudzki Aleksander, syn Franciszka i Elżbiety Ilnickiej. 3.III. 1641.

Żmucki Paweł, syn Macieja i Anny. 28.I. 1630.

Żółkiewska Anna, córka Stanisława i Katarzyny. 13.V. 1638.

Żyznowska Katarzyna, córka Jana i Anny. 11.XII. 1680.

Żyznowska Maryna, córka Stanisława i Barbary. 19.X. 1652.

Członkowie Polsk. Tow. Heraldycznego.

Przystąpili w charakterze Członków Zwyczajnych z dn. 1.I.1938 r. do Oddz. Warszawskiego wpłacając wpisowe 5 zł. (do Zarządu Głównego P. T. H.):

Czaykowski-Gryf Michał — Zadubrowice.
Straszewska-Turska Dr. Julja — ul. Mikołaja Reja 6 — Warszawa.

Składkę członkowską za rok 1938 zapłacili po 24 zł.:

Baworowskich Biblioteka, Bniński hr. Konrad, Bohdanowicz Mieczysław, Bouffałł Bronisław (12 zł.), Cichowski Roman, Czaykowski-Gryf Michał, Czołowski Dr. Aleksander, Gierowski Włodzimierz, mjr dypl., Glinka Stanisław, Gorzeński-Ostroróg Stanisław, Hofman Teofil, Jakubowski Dr. Franciszek, Jasiński Jerzy, Iwanowska Ludwika, Kolankowski Dr. Prof. Ludwik (i za 1937 r.) Komorowski Stanisław, Kowalewski - Dołęga Jerzy (i reszta za 1937 r.), Krzyżański Bolesław, Lanckoroński hr. Antoni, Litwinowicz Stanisław (i reszta za 1937), Łoziński Bronisław, Michałowski hr. Józef, Nowacki X. Dr. Józef, Oczkowski Stanisław (9 zł. na 1938 r.), Pisarczuk Kazimierz, Plater-Broel hr. Marjan, Ponikiewski Stefan, Przezdziecki hr. Rajnold, Ratajczak X. Proboszcz, Sapieha ks. Andrzej, Śląski Jerzy, Straszewska-Turska Dr. Julja, Szadurski Wacław, Taczanowski Stanisław, Tański Stanisław, Tuchołka Wiesław, Walewski - Colonna Zbigniew, Wiśniewski Adam, Wojciechowski Dr. Prof Zygmunt (i za 1937 r), Wolski Kazimierz, Załuski-Thabasz hr. Michał, Zamoyskiej Ordynacji Biblioteka, Żółtowski Jan Antoni.

Jeszcze raz bardzo usilnie proszę pp. Członków P. T. H. którzy dotąd nie nadesłali swojej składki członkowskiej za r. 1938 i nie uregulowali zaległości, żeby byli łaskawi wpłacić swoje należności wprost na **P. K. O. 21-621** Konto Oddziału Warszawskiego P. T. H.

Jerzy Odrowąż-Pieniążek — Skarbnik P. T. H.

KOMUNIKAT.

Wszystkich zainteresowanych w sprawie składania wywodów w archiwum P. T. H. zawiadamiam, iż korespondencję w tych sprawach należy kierować na mój nowy adres: Emil Bielecki, Lwów, Nabielaka 35, m. 8.

Równocześnie zawiadamiam, iż podejmuję się i przeprowadzam wszelkie poszukiwania rodowodowe na terenie województw południowo-wschodnich. Do wszelkich zapytań w tych sprawach należy dołączyć znaczek na odpowiedź.

Emil Bielecki.

ERRATA.

W rozprawie **Genealogja domu Wazów w Polsce** (Mies. Herald. nr. 7 — 8 na tabl. IV (str. 26) data urodzenia Jana-Zygmunta podana jest błędnie, zamiast * 6 sierpnia 1652 winno być * *6 stycznia 1652 r.*

Do artykułu p. tyt. „Nieco o szlacheckich tytularnych próżniakach“ w numerze 7—8, zakradło się kilka błędów drukarskich, które niniejszym prostujemy: na str. 114, wiersz 37, poprawić należy „równierz“ na „*również*“; zaś na str. 116, wiersz 18, zamiast „własnego“ ma być „*sławnego*“, a na początku wiersza 22-go zamiast „Za“, „*Że*“; wreszcie w wierszu 24 zamiast „stolnikowi“ — „*stolnikostwo*“.

Redakcja.

Résumés français des articles.

Contributions à la généalogie et héraldique des familles de Silésie par Joseph Pilnáček.

L'auteur fondé sur les sources archivales et publications nous donne les details généalogiques et les armes de quelques familles de Silésie établies sur le territoire de Cieszyn, Bielsko, Katowice, Pszczyna et Oświęcim depuis le XV-me jusqu'au XVII-me siècle.

Le sceau médieval inconnu de la ville de Sandomierz par M. Haisig, docteur ès-lettres.

L'auteur décrit le sceau inconnu de la ville de Sandomierz probablement du XIV siècle. L'original sans diplôme se trouve dans la Collection sphragistique de l'Université de Jean Casimir à Lwów.

Un exlibris aux armes de Thadée Ogiński castellan de Troki par Z. Wdowiszewski, docteur ès-lettres.

Thadée prince Ogiński (* 1712 † 1783), castellan de Troki, plus tard voyèvode de Troki, député à la diète et sénateur a laissé les mémoires qui se trouvent à la Bibliothèque de comtes Przezdziecki orné d'un exlibris aux armes de Ogiński. Exlibris a été exécuté en 1747 par Joseph Paul Jędrzejowski graveur sur cuivre. L'auteur nous donne des details biographiques et généalogiques de Thadée Ogiński.

Extraits des registres de baptême de la paroisse de Ostrog (1599—1666) en Volhynie par Mgr. F. Czyżewski.

Fin de la liste dont nous avons commencé la publication au numero 7/8 1938.

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: **Oskar Halecki** zastępca: **Zygmunt Wdowiszewski.**
Członkowie komitetu redakcyjnego: **Stanisław Kętrzyński i Józef ks. Puzyna.**
Wydawca: Oddz. Warsz. Pol. Tow. Herald. w osobie S. Kętrzyńskiego. Przedruk dozwolony za podaniem źródła i nazwiska autora wzgl. wydawcy.

Druk M. Garasińskiego w Warszawie, Bracka 20, tel. 518-78.